

ОСОБИСТА ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ КОЖНОГО З ПОДРУЖЖЯ

Томашук Н. – ст. 4 курсу, гр. ПРвн-41

Науковий керівник – к.ю.н., доцент Світлак І.І.

Вінницький коледж економіки та підприємництва THEU

Державна реєстрація шлюбу не припиняє права власності на майно, яке належало дружині та чоловікові до цього моменту. Це значить, що шлюб не перетворює особисту власність дружини та особисту власність чоловіка у спільну сумісну власність подружжя.

Із змісту нормативних положень глав 7 та 8 СК України, власність у сім'ї існує у двох правових режимах: спільна сумісна власність подружжя та особиста приватна власність кожного з подружжя, залежно від якого регулюється питання розпорядження таким майном. Підстави набуття права спільної сумісної власності подружжя (тобто перелік юридичних фактів, які складають підстави виникнення права спільної сумісної власності на майно подружжя) визначені в ст. 60 СК України [1]. За змістом цієї норми майно, набуто подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловіку на праві спільної сумісної власності.

Щодо визначення права, за яким подружжю належить роздільне майно, в теорії та законодавстві виникають певні труднощі. Не викликає сумнівів, що роздільне майно відноситься до об'єктів права приватної власності. Однак, для того, щоб підкреслити відмінність цього майна від спільного майна подружжя нерідко використовувалися терміни «особиста власність», «роздільна приватна власність подружжя». Новий СК України закріпив поняття «особиста приватна власність подружжя» (гл. 7 СК України). Як перші, так і останній терміни не можна визнати вдалими. Особливо багато питань в цьому випадку викликає останній, адже саме його закріплено в СК України [2].

Незважаючи на відсутність вказаного терміна, СК України визначає види майна, яке належить до роздільного майна подружжя. Деякі з них є традиційними, інші визначені в законі вперше.

Як і раніше, до роздільного майна чоловіка та дружини належить майно, яке кожен з подружжя набув до шлюбу (п. 1 ч. 1 ст. 57 СК); хоча й за час шлюбу, але на підставі договору дарування або в порядку спадкування (п. 2 ч. 1 ст. 57 СК); речі індивідуального користування кожного з подружжя (ч. 2 ст. 57 СК України).

Деякі види роздільного майна подружжя закріплені в законі вперше. Так, згідно із п. 3 ч. 1 ст. 57 СК майно, набуто кожним з подружжя за час шлюбу, але за кошти, які належали кожному з них особисто, є роздільним майном. Це правило є цілком справедливим. У випадку набуття одним із подружжя за час шлюбу майна за власні кошти, таке майно не може визнаватися спільним майном подружжя. Це правило стосується як

грошей, які були набуті одним із подружжя до шлюбу, так і тих, які були одержані одним із подружжя за час шлюбу (за договором дарування, внаслідок спадкування тощо). Правило залишається єдиним: майно, набуто за роздільні кошти, складає роздільне майно кожного з подружжя.

При з'ясуванні правового режиму такого майна можуть виникати певні складнощі. В Україні діє загальний режим спільності майна подружжя, згідно з яким майно, набуто за час шлюбу, вважається таким, що належить подружжю. Протилежне має бути доведено особою, яка вважає майно роздільним і таким, що належить їй особисто. У зв'язку з цим речі, набуті за час шлюбу, автоматично підпадають під режим спільного майна подружжя. Під часу розгляду судами спорів щодо поділу майна подружжя, суди нерідко вирішують питання щодо визнання роздільним майна, набутого за час шлюбу одним з подружжя на власні кошти. Лише у випадку, коли чоловік/дружина зможуть довести в суді, що гроші, за які була набута річ, належали йому/їй особисто, майно може визнаватися роздільним. У разі спору доведення вказаних обставин буде здійснюватися заінтересованою стороною в суді.

Якщо майно набуто під час шлюбу, але за особисті кошти одного з подружжя, то воно вважатиметься особистою власністю, у випадку, коли даний факт та обставини будуть доведені в суді (визнання права особистої приватної власності).

Якщо чоловік та дружина фактично припинили шлюбні відносини, а державна реєстрація шлюбу не припинена, майно, яке придбане за час їхнього окремого проживання, теж за рішенням суду може бути визнане особистою приватною власністю одного з подружжя.

Якщо чоловік і жінка проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою, майно, набуто ними за час спільного проживання, належить їм на праві спільної сумісної власності, якщо буде надано суду докази про фактичне спільне проживання та ведення спільного господарства не менше п'яти років.

Отже, вирішуючи спори про власність подружжя, суди встановлюють не тільки факт набуття майна під час шлюбу, але й той факт, що джерелом його набуття є спільні сумісні кошти або спільна праця подружжя.

Таким чином, чітке розмежування правового режиму майна, набутого до та після реєстрації шлюбу дає можливість не лише максимально уникнути суперечок між подружжям у разі розірвання шлюбу та поділу майна, але й забезпечує певну майнову незалежність чоловіка та дружини.

Література

1. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2001 року (редакція від 10.11.2016 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Жилинкова І. В. Правовий режим имущества членов семьи. - К.: Ксилон, 2000. - 376 с
3. Сімейне право України: Підручник / Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилинкова та ін.; За заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилинкової. – К.: Юрінком Інтер, 2004. - 200 с.